

סיפורים על הרבי מליובאוויטש ללא מקורות

לימוד באוניברסיטה

"כבר נשבעת לאבא בהר סיני"

באחת השנים הראשונות לנשיאות נכנס בחור מישיבת מיר ליחידות אצל הרבי. באותה תקופה לא היה זה חריג שבחורי ישיבה בארה"ב – אף מישיבות חרדיות, היו הולכים לבקר באוניברסיטאות כדי להתרשם, ואף לעיין שם בספרים שונים. לעיתים אף היו נתפסים רבים מהם, והיו נשארים ללמוד בקביעות באוניברסיטה. אותו בחור סיפר לרבי כי אף הוא מבקר מפעם לפעם באוניברסיטה, ואף מתעתד הוא לעבור וללמוד שם בקביעות. הרבי, ניסה לשכנעו כי לא כדאי לו הדבר. הלה ענה כי כבר נשבע לפני אביו שילך ללמוד שם. השיב הרבי מיניה וביה: והרי כבר נשבעת לאבא בהר סיני...

ארץ ישראל

"מרחוק ... נראה לי"

"כשנמצאים ביער, מרוב עצים לא רואים את כל היער. מה שאין כן כשעומדים מחוץ ליער רואים הכול" – דברים שהשמיע הרבי ב"יחידות" של כתב בעיתון המופיע בשפה ההונגרית בארץ הקודש. היה זה לאחר שהכתב התבטא שהכול מחכים לבואו של הרבי לארץ הוקדש.

עוד אמר לו הרבי, בין השאר, באותה יחידות:

"בארץ הקודש, למרות הימצאותם של המקומות הקדושים" – נוסף למאמרי חז"ל המדברים בשבחה וקדושתה של ארץ ישראל מצד עצמה – זקוקים ליתר מסירות נפש לחוש בקדושה. משום שמתרגלים לכך והרגל נעשה טבע כידוע. לעומת המבקרים מחו"ל שמצליחים להרגיש יותר..."

ביאת המשיח

חינוך לחיילי משיח

פעם שאל הרבי ילד שנכנס עם אביו ליחידות האם הוא רוצה משיח נאו. הילד לא השיב, והרבי פנה להוריו ואמר: צריכים לחנך את הילדים שירצו משיח נאו!

בית יהודי

'שכינה ביניהם'

הרבי העיר לזוג צעיר שרכש אחרי החתונה מיטה כפולה: נאמר 'איש ואישה – זכו, שכינה ביניהם', הרי שאם רוצים בהשראת השכינה, צריך לתת לה' מקום ביניהם.

ברכה**לבוש המעלים**

בעת התוועדות שמחת תורה תשי"ז ביקש אחד ברכה בעד אשתו, והרבי בירך אותה. וביקש שוב פרוסת חלה, ונראה היה מהרבי שלא רצה לתת לו, אך מכל מקום נתן. והתחיל הנ"ל לחפש מטפחת נייר כדי לכרוך את הפרוסה, מחמת ניקיון. הרבי הגיב על זה ואמר: הלא די שכל העניין הוא 'לבושים', האם צריכים עוד להעלים זאת עם עוד 'לבוש המעלים'? תן לה את זה כמו שהוא.

ברכה**כלים לברכות – כיצד**

אחד מאנ"ש נתבקש בשנת תשי"ז על ידי אחד מגדולי ישראל להזכירו לברכה אצל הרבי.

הרבי השיב:

בעת רצון אזכיר את כל אלו שכותב אודותם על הציון הקדוש של מורי וחמי, הרבי הריי"צ. וכנראה שאין מסבירים להנ"ל, אשר כשבאה הטבה על ידי שמזכירים אותם על הציון הקדוש, פשוט שזה צריך להביאם להתעוררות יתירה, ובייחוד בלימוד תורתו של בעל הציון וללכת בדרכיו. ואם המתברך בעל השפעה הוא בחוג ובסביבה, מחובתו הכי מוחלטת לפרסם בכל הסביבה תורתו והדרכתו של בעל הציון .. ויהי רצון שעל כל פנים עתה יתעסקו בזה.

ברכה**לכל ברכה יש כתובת...**

שני חסידים חיכו בתור לקבלת לעקאה בערב יום כיפור. תוך כדי נוצר ביניהם כמין וויכוח, האם כאשר הרבי מברך כל אחד בברכת שנה טובה ומתוקה, הוא אכן מתכוון באופן פרטי למתברך, או שהרבי מברך באופן כללי. התור התקדם, וכשהגיע תורו של זה שטען שהרבי מברך רק באופן כללי – נתן לו הרבי את הלעקאה בידו, הביט בו חזק ואמר באיטיות: "שנה... טובה... ומתוקה..."

יש סיפור דומה שבעל המעשה כמדומני הוא ר' מענדל וילהלם הרב של אגד מירושלים שהיו כמה חתנים שהתווכחות ביניהם האם הברכה היא קבועה או ספציפית לכל אחד ואכן הרבי ענה על זה באופן ברור

גמילות חסדים**מטרת גמ"ח**

בשנת תשכ"ב (כמדומה) כתב הרבי:

פלא גדול שבגמ"ח נמצא כסף רב כל כך במזומנים, כאשר מטרתו של גמ"ח היא שהכסף יולווה לאנשים, ולא ישכב כאבן שאין לה הופכין.

גשמיות ורוחניות

באחת הפעמים (חול המועד פסח תשי"א), כשיצא הרבי מתפילת המנחה, אמר לרב שמואל דוד רייטשיק: באם אין מה לעשות, יש להתוועד. אתן לכם רשימה של הרבי (רשימת שיחה של הרבי הריי"צ ממוצאי יום הכיפורים תרצ"ט).

הרב רייטשיק פנה אל התלמידים וביקש לקבץ את המעות הדרושות לקניית יין. אמר לו הרבי: מהם לא צריך לקחת, כי אם ייקחו מהם גשמיות, תחסר להם לאחר מכן רוחניות.

גשמיות ורוחניות

הרבי היה מחלק עוגת דבש ('לעקאח') בערב יום הכיפורים, ולאילו שלא נכחו אז – בהושענא רבה. פעם עבר בהושענא רבה אחד שכבר קיבל ביום כיפור, והתנצל על כך שמבקש פעם שנייה, לפי שבתו הקטנה אכלה את פרוסת ה'לעקאח' שקיבל. אמר לו הרבי: היא הרי אכלה רק את הגשמיות, ואילו הרוחניות נשארה. ונתן לו פרוסת עוגת דבש.

הליכה לאוהל / לציון

סע לאוהל ותקבל תשובה

יהודי אחד שאל את הרבי שאלה.

הרבי ענה לו: סע ל'אוהל' ותקבל תשובה.

הלה שאל שוב: כיצד אקבל את התשובה?

ענה לו הרבי: כשתיכנס לשם, לפי תוכנה של המחשבה הראשונה שתיכנס במוח שלך, כך תעשה.

הליכה לאוהל / לציון

להתקשר עם ה'יחידה' של הצדיק

אחד מאנ"ש שאל את הרבי, מדוע צריכים לבקר בגשמיות על ציון הרבי הריי"צ, ולא די בעניין כפי שהוא ברוחניות.

על כך ענה הרבי: מבואר בחסידות, ש'יחידה' שבנפש נמצאת בד' אמות של האדם, היינו אצל גופו הגשמי. לפי זה מובנת מעלת הביקור על ציון הצדיק, שאז מתקשרים עם בחינת 'יחידה' שבנשמתו.

הפצת המעיינות

"אם צריך – יש גם מופתים"

בשנים הראשונות לנשיאות היו התוועדויות רבות בהן היה הרבי דורש שיקרבו יותר יהודים למעיינות פנימיות התורה. באחת ההזדמנויות אמר הרבי, כי יש לומר לאותם יהודים, שבחב"ד יש הכול – לימוד, תפילה, ואם צריכים – יש גם מופתים...

הפצת המעיינות ושמירת הסדרים

“אפשר לקיים שניהם”

פעם כתבה הנהלת ישיבת “תומכי תמימים” במונטריאול לרבי מכתב, ובו הופיעה תלונה – חלק מהתלמידים עוסקים זמן רב מידי ב”הפצת המעיינות” וכתוצאה מכך ניכרת חלישות מסוימת בלימודיהם. הבקשה שהנהלה הפנתה, אפוא, אל הרבי הייתה – שהרבי יורה לתלמידים אלה שלא לעסוק זמן רב כל כך בהפצת המעיינות. ענה להם הרבי: “אפשר לקיים שניהם”.

התקשרות

“אי אפשר לתת לי שוחד”

הרבי אמר לי ביחידות (כסלו תשל”ב): במה שאתה מבקש ברכה ל”התקשרות” – ברור ומובן שאי אפשר דרעיין זיך ארום פוסט און פאסט (לתרגום) ולהיות מקושר. אי אפשר לתת לי שוחד ואני לא מקבל שוחד. ובחור בתומכי תמימים שאינו שאומר הסדרים ולא לומד כדבעי ומתפלל כדבעי ומתנהג כדבעי – אינני מקבל ממנו שוחד שלומד מזמן לזמן “ליקוטי שיחות” וגם עושה לי טובה גדולה ועוסק ב”ופרצת”.

התקשרות

התקשרות – כיצד

יהודי שהיה בתהליך של התקרבות לתורה ומצוות כתב לרבי מכתב, ובו ביקש, בין השאר, שהרבי ישלח לו את תמונתו. הרבי השיב לו: אין זה נהוג כלל, כי אם ילמד (בתוך שאר לימודיו) מה שאני לומד (פרשת השבוע), וזה מאחד שלא בערך (- יותר) מפוטו.

ופרצת

ציור של ‘ופרצת’

פעם נכנס הצייר החסיד ר’ חנוך הענדיל ליברמן ל’יחידות’, והרבי ביקש ממנו שיואיל לצייר ציור המתאר ‘ופרצת’!
ר’ הענדיל ביקש שהרבי יסביר לו עניין זה.
הרבי המשיל זאת כך:

ישנו נהר גדול, בו זורמים מים רבים, באמצע הנהר ישנו סכר, המכוון את המים שינועו כדרכם, וגם כדי שלא יביאו מבול. וזהו עניין ‘ופרצת’, מלשון ‘פורץ גדר’ – כדי שהמים יגיעו לשדות וישקום, וכך יגדלו פירות נאים וטובים.
(כלומר: ‘ופרצת’ פירושו השפעה, אך יחד עם זאת ישנה הכוונה – שההשפעה תגיע למקומות הראויים ולא תלך לאיבוד חלילה, וכך יצמחו פירות טובים).

גידול זקן

כותרת

תלמיד בישיבת א. בירושלים החליט לגדל זקן, אולם הוריו לחצו עליו שיגלחו. הם טענו, שזקן אינו יפה ושהוא דומה ל’היפיס’.

הבחור ביקר פעם אצל הרבי ונכנס ל'יחידות'. הוא סיפר לרבי את התלבטותיו ואת טענות הוריו ושאל בעצתו. הרבי השיב, שהמעלות של יוצאי מצרים היו שלא שינו את שמם, לשונם ולבושם, ודבר זה אפשר ללמוד גם מה'היפּיס', שיש להם לבושים ולשון משלהם, וראשיהם (שהם יהודים) אפילו מקפידים להיקרא בשמם היהודי. זה היה לגבי הטענה שזקן דומה ל'היפּיס'. לעצם העניין אמר הרבי, שהזקן עוזר בעבודת ה'. קורה שבחור נכנס לחנות ומעלעל בעיתון פסול, ולפתע נזכר שהוא עטור זקן והאנשים מביטים עליו, והדבר עוזר לו לעזוב את המקום. כששמע זאת הבחור, החוויר כסיד, וכשיצא מהחדר היה נרעש כולו, באמרו, שהרבי תיאר ממש את מה שהתרחש פעם עמו.

גידול זקן

משמעות הורדת הזקן

הרב ישועה חדר, משלוחי הרבי לאיטליה, מספר כי פעם נכנס ליחידות יהודי שבנו למד בישיבה וגידל זקן, והיה אמור לעבור (כנראה) ללמוד באוניברסיטה. ההורים רצו אפוא שהרבי יורה לו להוריד את הזקן, לאחר שהוא סירב לשמוע לדבריהם. אמר לו הרבי (תוכן הדברים) שהורדת הזקן היא כהורדת הקומה השלישית לאחר בנייתו של כל הבניין.

חילול שבת

כותרת

ב'יחידות' של אחד מחכמי ירושלים החשובים, עלה עניין הנסיעה באניות ישראליות בשבת, עניין שכידוע עמד הרבי בשעתו בראש המערכה לביטול. התבטא הרבי: כאשר יהודי נוסע באוניה ישראלית בשבת, הרי זה חילול שבת של כל אברי האדם בכל כ"ד שעות השבת קודש.

חינוך

עד סוף כל הדורות

התאוננתי פעם לפני הרבי, כי מאז שהחלתי להשקיע את מרצי בחינוך, חדלתי ללמוד כראוי בעצמו.

הרבי השיב לי: ראה, כל מצווה שתשפיע על הזולת לקיימה, ככל שתהיה גדולה, הרי ההשפעה והיוזמה שתיווצר כתוצאה מכך, יהיו מוגבלים. לא כן הדבר בחינוך, שהשפעתו היא ללא שיעור: זה מתחיל באותו מחונך, מכך מושפעת המשפחה, וכך ביניהם ובנותיהם, עד סוף כל הדורות!

חינוך

מישהו נכנס ליחידות, ושאל האם ללומד ואחר כך יהיה רופא, או לעסוק בחינוך, והביא סברות לכאן ולכאן. השיב לו הרבי, שיעסוק בחינוך, כי בעוד שהרופא מרפא חולים, המחנך דואג שבריאם לא יהיו חולים מלכתחילה.

חינוך

כותרת

קשה להורים להיות אובייקטיבי בנוגע לילדיהם שי' ולכן תעשה בכל זה כעצת הנהלת בית הספר בו לומד הבן (מענה על בעיות חינוכיות)

חלומות

כותרת

הרבי אמר לי ביחידות (כסלו תשל"ב): במה שאתה כותב על חלומות המבלבלים – באם לא תחשוב מחשבות בטלות ביום, לא יהיו חלומות מבלבלים בלילה. וכמובן וגם פשוט ההקפדה היתירה שצריכה להיות אצל בחור ב"תומכי תמימים" בעניין קריאת שמע שעל המיטה ובעניין הטבילה במקווה.

חסד

העבודה היום בקו החסד

פעם אמר הרבי למשפיע באחת מישיבות 'תומכי תמימים' בארץ הקודש: "היום העבודה צריכה להיות בקו החסד, וזה מה שמביא להצלחה, וכפי שרואים במוחש".

חסיד

אם חסיד – אז לא שלם

באחת ההתוועדויות השתתף חסיד מחצר אחרת, שביקש לשמוע את דברי הרבי. הלה התפעל מאוד מתוכן ההתוועדות, ובהתלהבותו הרים כוסית של משקה ואמר לרבי: "לחיים רבי! נהייתי לחסיד שלם". ענה לו הרבי: אם אתה חסיד – אתה לא שלם, ואם אתה שלם – אתה לא חסיד. לאחר מכן חייך הרבי חיוך רחב ואמר: הרי אתה נוהג להניח בשולחן שבת שתים עשרה חלות. אם כן, אמור עכשיו שתים עשרה פעמים 'לחיים'...

איחול חסידי

חסיד אחד כתב פעם לכ"ק אדמו"ר, וביקש את ברכתו שלא יתחלל שם שמים על ידו. והרי מענה הרבי: "בקשה של חסיד שלא יתפלל שם שמים על ידו – האם בכך יביאו את המשיח? ישתדל בהפצת מעיינות דא"ח חוצה, ובמילא הכול בכלל זה..."

יהודי

אין מוחקים שמו של יהודי

בהזדמנות מסוימת הכנתי משהו לדפוס, ובקטע מסוים הוזכר שמו של יהודי. הדברים עברו את הגהתו של הרבי, שמחק את השורה שבה נזכר שמו של הנ"ל, ואם כי על המילים שקדמו לשם ושלאחריו העביר קו, הרי שאת השם הקיף בעיגול. מכך למדתי, שאין למחוק שמו של יהודי.

יראת שמים

יראת שמים כמו מהרמזור

פעם אמר הרבי לנהג: אם תהיה לך יראת שמים באותה מידה שאתה ירא מה'אור האדום' (ברמזור) – תהיה ירא שמים גדול...!

הסיפור עם היראת שמים קרה (בשינויים קלים) עם הרה"ח ישראל גורדון, מקראון הייטס כמדומני (בנו של הרה"ח יוחנן גורדון, הגבאי המיתולוגי של 770, אחיו של השליח שד"ב גורדון ע"ה ממייפלוד ניו ג'רזי). הנה הסיפור כפי ששמעתי ממנו - הוא היה לוקח מפעם לפעם את הרבי לאהל. באחת הפעמים (אם תשאל אותו הוא יגיד לך תאריך מדוייק) היה ערפל כבד, לא ראו אורות של פנסי הרכב שהיה מטר וחצי לפניהם. הוא כמובן נסע במהירות המקסימלית האפשרית שלא הייתה גבוהה מדי, כמובן. היה נראה שהרבי לא מרוצה. הוא נע על הכיסא וקיפל בהקפדה את קצות הסירטוק במשך זמן, ואז הוא פנה אליו ואמר (תרגום מאידיש) 'אם היית מקפיד על השו"ע כמו שהיית מקפיד על כללי הדרך, היית יהודי שלם ויפה ("א גאנץ פיין ייד")'. למשמע הדברים הללו תחב לייבל את מרפקו בצלעות ר' ישראל ולחש 'פאר!' (סע).

הוא לחץ גז ואין לו הסבר איך הצליח להגיע ל-770.

כהן

שכנוע להימנע מנישואי תערוכת

צעיר יהודי עמד לשאת גויה, ר"ל, וכל המאמצים להניעו מזה עלו בתוהו. השפיעו עליו הפעילים החב"דיים להיכנס ל'יחידות'. ואכן, הוא יצא משם בהחלטה נחרצת לנתק את הקשרים עם הגויה.

לפעילים סיפר כיצד שוכנע בכך.

הרבי שאל אותו לפתע: 'מה דעתך על מעמדי בדת היהודית?'

הצעיר השיב: 'זה נראה לי מעמד גבוה ונעלה ביותר'..

אמר לו הרבי: 'אתה מניח ודאי שהגעתי לזה הודות ללימוד מרובה שנים רבות' – בהצביעו על הספרים הרבים שבחדרו.

כשהצעיר ענה בחיוב, אמר לו הרבי: 'דע לך כי גם אם אמשיך להתקדם בלימודי ועבודתו הרוחנית עוד כהנה וכהנה, פי כמה מאשר כל מה שלמדתי עד עתה, לא אגיע לרוב מעמדך שלך ביהדות!'

לפליאתו העצומה של הצעיר הסביר לו הרבי כי מאחר שהוא (הצעיר) כהן, כפי שהתברר לרבי תוך כדי השיחה, הרי מעמדו ביהדות הוא נעלה ביותר, ואילו הוא – הרבי – אינו יכול להגיע בשום אופן למעמד זה. עתה הסביר לו הרבי, כי כאשר הוא נושא גויה הוא מפסיד בבת אחת את הכהונה שלו. להפסד כה גדול לא היה מוכן הצעיר!

הסיפור על הבחור והגויה קרה, בשינויים, עם מקורב של ר' שבתי סלביצקי מאנטוורפן.

לימוד חסידות / שתיית משקה

כי הוי' אש אוכלה...

משפיע אחד אמר לרבי שרוצה לשתות הרבה משקה בשביל להתחמם. גער בו הרבי ואמר: אם רוצים להתחמם יש ללמוד הרבה חסידות, שזהו "כי הוי' ... אש אוכלה"¹ – על ידי זה אפשר להתחמם כדבעי.

לימוד חסידות חב"ד

ללמוד את ה'חסידישע פרשה' בעיון

בשנת תשכ"ה נכנס ליחידות יהודי מקורב לחב"ד שלמד בישיבה מסוימת. בין השאר אמר לרבי כי קשה לו ללמוד לעיונא את כל הפרשה בליקוטי תורה, וביקש את עצת הרבי.

ענה לו הרבי שלכתחילה ילמד את כל הפרשה בליקוטי תורה לגרסא, ורק לאחר מכן יתחיל ללמוד בעיון לכל הפחות את האות הראשונה ממאמר אחד, כי בתחילת המאמר נמצא התוכן של כל המאמר.

לימוד חסידות חב"ד

ראש הישיבה צודק...

באחת הישיבות הליטאיות בירושלים מסרו שיעורים בחסידות, ואחד מראשי הישיבה הוביל התנגדות חריפה מאוד לשיעורי החסידות.

אחד האברכים שלמד באותה ישיבה והיה ביחידות אצל הרבי, סיפר על כך לרבי. אמר לו הרבי: ראש הישיבה צודק, שהרי הוא חושב שרוצים לקחת ממנו את הבחורים, ולא סתם בחורים, אלא את הבחורים המצוינים שיושבים ולומדים... והוסיף הרבי: צריכים לעשות משלחת של רבני חב"ד שיסבירו לו שרוצים רק שילמדו חסידות, ולא להוציא אותם מהישיבה.

בעקבות דבריו של הרבי, התארגנה משלחת של רבנים, בראשות הרב שלמה יוסף זווין, הרב זעליג סלונים, ועוד, ודיברו עם ראש הישיבה והסכים לזה. תקופה ארוכה אחר כך התקיים בישיבה שיעור חסידות בהשתתפות כארבעים בחורים שלמדו

חסידות עם הרה"ח ר' יהושע ליפקין, עד שרצו לקבוע סדר חסידות בישיבה, אלא שלא אסתייע מילתא.

לימוד חסידות

קרוב לשתי שעות לאחר ההקפות נכנס פתאום כ"ק אדמו"ר לסוכה וביקש שיביאו משקה. לאחר מכן נעמד על כסא בתוך הסוכה והכריז שהוא מחלק משקה לכל מי שיקבל על עצמו הוספה בלימוד החסידות, והיו כל מיני דיבורים בחלוקה גם לכמה תמימים וגם לאיזה יונגעלייט (לתרגם).

כשעבר מ.ל. אמר לו: "הוספה בחסידות אין הכוונה רק הוספה בלימוד או בזמן, אלא מתכוונים גם הוספה בתוצאות הלימוד, במחשבה דיבור ומעשה. וכשתכתוב דו"ח מה הוספת בלימוד החסידות תכתוב בדו"ח גם מה התווסף אצלך במחשבה דיבור ומעשה".

לימוד חסידות

כשעבר ... אמר לו: "לקבל ישות מלדעת חסידות זה כמו צלם בהיכל".

לימוד חסידות

ארוחת בוקר ולימוד חסידות

כשעברתי שאל אותי מדוע בעוד שאני מפסיד את סעודת הבוקר אני מרגיש רוגז ורעב וזה מפריע לי ולעומת זה כשאני מחסיר יום או יומיים ואפילו שלוש מלימוד חסידות הרי לא נגע ולא פגע!

לימוד חסידות

כשעושים דבר טוב למה להפסיק? / למה להפסיק?
הרה"ח ר' שלמה חיים קסלמן היה בשנת תש"ל אצל הרבי ושאל את הרבי על אחד שהיה חושב כשעה חסידות – האם להפסיקו, כי אין זה לפי ערכו.
אמר לו הרבי: אם הוא עושה דבר טוב – למה להפסיקו?

לימוד תורה

משא הלימוד בלבד

באשר להתקשרות של תלמידי התמימים, ידוע שפעמים רבות שיבח הרבי את קובצי ה"הערות" הדנים בשיחותיו הק' ופעמים רבות אמר שההתקשרות שלהם היא ע"י לימוד ויגיעה, וגם באשר לקבצים – עליהם לעסוק רק בצד הרוחני של הדבר. כאשר תלמידים באחת הישיבות כתבו לרבי כי החוברת יצאה לאור "במימון הת' ואנ"ש (ע"י התמימים) היות ולא היה מי שיממן זאת. אין ביכולתנו לשאת עוד המשא הזה על כתפינו ואנו נאלצים לסגור את המערכת", ענה הרבי (מנחם אב תשמ"ג): 'כפשוט – משא הכספי אינו שייך לכתפיים שלהם כלל וכלל, ועניינם – כחמור למשא דלימוד

התורה הנגלה והחסידות ולמשא לה. ולא ייקחו על עצמם משא דאחרים, שהרי זה גורע במשא שלהם, וק"ל. ויקבלו שכר על הפרישה'.

גרסה נוספת:

כחמור למשא

בחודש מנחם-אב תשמ"ג כתבו לרבי חברי מערכת 'הערות התמימים ואנ"ש' באחת הישיבות, שהחבורות יצאו במימון התמימים ואנ"ש (על ידי התמימים), היות ולא היה מי שיממן זאת. הם הוסיפו שאין ביכולתם לשאת עוד המשא הזה על כתפיהם והם נאלצים לסגור את המערכת.

כך ענה להם הרבי:

'כפשוט – משא הכספי אינו שייך לכתפיים שלהם כלל וכלל, ועניינם – כחמור למשא דלימוד התורה הנגלה והחסידות ולמשא לה. ולא ייקחו על עצמם משא דאחרים, שהרי זה גורע במשא שלהם, וק"ל. ויקבלו שכר על הפרישה'.

לימוד תורה

ללמוד בהתמדה ושקידה

תלמיד בישיבת 'תומכי תמימים' שאל את הרבי אם להתעסק ביוזמה מסוימת בתחום ההוצאה לאור.

ענה לו הרבי:

'מה ששמעתי מאז – אשר 'בחורים מתומכי תמימים' צריכים ללמוד בהתמדה ושקידה נגלה וחסידות ולעסוק בעבודת התפילה וקיום המצוות וכו' – ומה להם ולשאלות ששייכים ל"קה"ת" וכיו"ב? והאומנם כבר למדו וגמרו כל שהו"ל עד עתה ורק ידיעה בהנ"ל חסר להם? השומרים הם חת"ת? הסיימו הליקוטי תורה לשבת קודש בראשית?'

לימוד תורה

לימוד התורה בעיון

הרבי אמר לאחד התמימים ב'יחידות' שחומר העניין של שלושה ימים שחולפים בלי תורה, הוא גם אם במשך שלושה ימים לא לומדים תורה בעיון.

לימוד תורה / כתיבה לרבי

'מהיר'

בשנת תשד"מ כתב אחד מאנ"ש דברוקלין לרבי שאלה בעניין פרטי. העניין היה נראה לו דחוף מאוד, ולכן ציין על הפתק: 'מהיר'.

הרבי ענה על השאלה, והוסיף בכתב יד קודש: 'כדאי שיכתוב (לפעמים) וגם מהיר, שיש לו קביעות עיתים בתורה והם וכו' וכו'.

לימוד תורה / מרה שחורה

לנצל את המרה שחורה

לאחד שהתאונן שיש לו מרה שחורה – אמר הרבי: תשתמש עם המרה שחורה שלך ללימוד התורה.

לימוד תורה

שעת הלימוד – כמו שבת

הרבי הורה פעם לאחד השלוחים, בקשר לקביעות התורה שהייתה לו, כי בשעת הלימוד עליו להתייחס לטלפון כמו בשבת...

לימוד ו'מבצעים'

כותרת

ערב חג הסוכות תשל"ו, כשהמשפיע הרי"מ שי"ג מסר את האתרוגים לרבי, שאל את הרבי: "האם אני, יכול לשאול כמה שאלות?" הרבי ענה בחיוב. הוא שאל אם מי שעוסק ב'מבצע תורה' נקרא 'טנקיסט', והרבי ענה שכן.

אחר כך שאל: "מדוע נפסק הסדר של ה'יחידות' לבחורים? הרי זה השפיע על הבחורים בשעת כניסתם ל'יחידות' וגם לאחר מכן". ענה לו הרבי: "הם לא ניצלו זאת כראוי. ישנו שולחן ערוך וישנו משפיע. בעניין קריאת שמע בבוקר אפשר לברר אצל המשפיע, ולא ניצלו זאת כראוי".

הרי"מ אמר שהתמימים אינם מגיעים אל המשפיעים, והרבי ענה: "אוי ואבוי לאותם משפיעים שמחכים שיגיעו אליהם – הם מצידם צריכים לחפש את התלמידים לתבוע מהם שילמדו". והרבי המשיך: "מגיעים לכאן בחורים לחודש תשרי ומשוטטים בשדרת קינגסטון. אף אחד מהנהלת הישיבה אינו עושה מאומה בעניין זה והישיבה סגורה. רציתי לדבר על כך ב(התוועדות) י"ג תשרי, אבל מאחר ש(ההתוועדות) הושמעה בשידור, לא רציתי שישמעו (בחוץ) מה נעשה פה..."

במקום אחר מסופר שבהזדמנות זו הרבי דיבר בתוקף אודות הליכת הבחורים ל'מבצעים'. הרבי הדגיש שהוא כתב ואמר פעמים רבות שכשמדברים אודות 'מבצעים' זה בעיקר עבור ה'בעלי בתים' הצעירים. עניינים של הבחורים הוא לימוד התורה בשקידה והתמדה, ונסיעתם ל'מבצעים' צריכה להיות רק בסדר מסודר ולאחר קבלת רשות מהנהלה. בעניין זה, הרי"מ אמר לרבי שהבחורים לא מגיעים אל ההנהלה, והרבי ענה לו: "אם ההנהלה תהיה מעורבת בכך ומודאגת מכך, הבחורים יגיעו. ומה שחושבים שמי שאינו נוסע בטנק כל היום אינו מקושר, אין זה כך".

מבצעים

אינך נביא . . .

תלמיד ישיבה שעסק בהפצת היהדות ובמבצעים, כתב לרבי (בשנת תש"מ) כי פעמים רבות איננו רואה תוצאות ממשיות מעבודתו.
הרבי כתב לו:

'לפלא גדול איך יכול לדעת מהנעשה בלבו של חברו, שאמרו חז"ל שזהו מכוסה כמו 'מלכות בית דוד מתי תחזור'. ויתירה מזו – הבטיחו חז"ל שדברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב.

מבצעים

כל יהודי – 'בשרך'

סיפרו פעם לכ"ק אדמו"ר על יהודי אחד שקורא תיגר על שיטת חב"ד להתחבר ולהתקרב לרשעים, הלוחמים בהקב"ה ובתורתו.

אמר הרבי: לו הייתה בתו של אותו קנאי יוצאת, חלילה, לתרבות רעה – לא היה פוסק ש'אסור להתחבר לרשעים', אלא היה מנסה להחזירה לדרך הישרה. דע לך, שאצל הקב"ה כל יהודי יקר כמו בן יחיד, ואצל כ"ק מו"ח אדמו"ר כל יהודי הוא 'מבשרך לא תתעלם'!

מצות מכונה

לא מכונה

בשנת תשי"א שאל אחד את הרבי האם הוא יכול לתת לנכדו הקטן 'מצות מכונה' בחג הפסח.

ענה לו הרבי: 'בשביל מה? מצה הוא הלא עניין של אמונה, צריכים להתחיל לעבוד על זה מגיל ילדות. כתוב² 'אין התינוק צועק אבא עד שיטעום טעם דגן' – לא מתכוונים בזה למצות מכונה. אמנם 'שרויה', או הידורים אחרים - לא נורא, אבל לא מכונה'.

נסיעה לרבי

כותרת

בתשרי תשכ"א הגיע רב אחד לרבי, על אף שהרבי אמר לו לא להגיע.

כשהרבי פגש אותו, שאל: מדוע הגיע?

הרב ענה, שהרבי בעצמו אמר כשהיה בפאריז (בשנת תש"ז) שבכל הנוגע לנסיעה לרבי לא צריך לשאול את הרבי.

הרבי ענה לו, שנשתנו העיתים.

סדר לבישת בגדים

טהור טהור

בעת הטהרה של הרבי הרי"צ יצא אחד החסידים ושאל את הרבי: מה צריכים להלביש קודם, את הכתונת או את המכנסיים?

הרבי ענה:

ברמב"ם כתוב, כמדומני, לגבי כהן גדול, ש'לובש המכנסיים תחילה ... ואחר כך לובש הכתונת'. ואם כך כתוב לגבי הכהן גדול, צריכים לנהוג כך.

שלוחים

איפה תרצו להיות כשמשיח יבוא?

בשנת תשל"ט נכנסה ל"יחידות" אשתו של אחד השלוחים החשובים, וכתבה ב'פתק' לרבי שכיוון שיש להם הרבה קשיים וגם יש שם מחלוקת גדולה מאוד, אין להם כוח עוד ומבקשים רשות לעזוב את המקום. תשובתו של הרבי היתה:

"הרי כבר עברתם כמה וכמה קשיים ומניעות ועיכובים, ובאם תתבוננו אפילו רק בהתבוננות קלה, תגיעו ישר למסקנה שבכל הדברים הצלחתם למעלה מדרך הטבע לגמרי, ובכל אופן מצליח המלך זקן וכסיל לשכנע אתכם להיות הירא ורך הלבב ולברוח מהמערכה לפני הניצחון ממש! הרי בקרוב ממש נזכה לביאת משיח צדקנו ועליכם להחליט איפה ברצונכם להיות אז – האם להידחק רחוק בין כל המוני העם או להיות יחד עם כל השלוחים רואי פני המלך היושבים ראשונה במלכות!"

שלוחים

כותרת

'צבא השלוחים' הם שלוחיו של הקב"ה, ואני הממוצע

שליח

החכמות מתייחסות לשליח והשטויות למשלח

שליח

אמנם יש 'כוח המשלח', אבל גם השליח צריך להיות בעל יכולת במידה מסוימת.

שליחות

מקור

את 'שרביט הזהב' שלי אני מוסר למי שנוסע לשליחות

תמים

ה'ונפלינו' של 'תמים'

פעם אמר הרבי למישהו ב'יחידות' שההבדל בין בחור ב"תומכי תמימים" ובין תלמיד בישיבה אחרת ניכר בחמישה פרטים:

(א) גידול הזקן, (ב) הפאות, (ג) הליכה למקווה, (ד) הנחת שני זוגות תפילין, (ה) גארטל. והרבי סיים "ואם תעשה את הדברים הללו, אזי תהיה בחור חסידי" ("א חסידישער בחור").

תמים

מה זה "תמים"?

אחד ממצויני ה"תמימים" הגיע בשנת תשי"ט מארץ ישראל ל 770. הוא ביקש להתקבל לישיבת "תומכי תמימים" שליד 770, אך הנהלת הישיבה דחתה אותו ולא רצו לקבלו כתלמיד מן המניין. באותן שנים היה נוהג הרבי לחלק דמי חנוכה לתלמידי הישיבה שהיו נכנסים אליו במאורגן באחד מימות החנוכה. אותה שנה, בטרם נכנסו תלמידי הישיבה לרבי לקבל את דמי החנוכה, קיבל אותו בחור הוראה מהנהלת הישיבה כי אין הוא רשאי להיכנס, שהרי אינו נמנה עם תלמידי "תומכי תמימים", אך הלה הערים ושמט את כובעו עד עיניו, כדי שלא יכירוהו. כשעבר הלה ליד הרבי, הרים הרבי את כובעו למעלה בחזרה ואמר: בחור מ"תומכי תמימים" אינו רק מי שרשום בדרכונו, כי הוא תלמיד ב"תומכי תמימים"! אם הוא מתנהג כפי שדורשים ב'תומכי תמימים' להתנהג, אזי גם הוא נקרא 'תמים'...

*

על הרבי עצמו

כותרת

כחודשיים בערך לאחר י' שבט תש"י התחיל הרבי לבנות גדר מסביב לציון של הרבי הרי"צ. בארצות הברית זה לא היה דבר נהוג, ולכן החבריא קדישא לא אהבו את זה והם תבעו למשפט. הרב שלמה אהרן קזרנובסקי הגיע לבית המשפט.

שאלו אותו: מי מייצג אותו?

יצא והתקשר לרבי ושאל מה לענות.

הרבי אמר לו: תאמר שזה אני.

שאלו אותו: ממת?

חזר ושאל, והרבי ענה לו: מיו"ד שבט תש"י.

והם קיבלו.

על הרבי עצמו

כותרת

בחיי הרבי הרי"צ היהודים בשיקגו העריכו מאוד אותו ותרמו הרבה.

לאחר יו"ד שבט, כאשר הרש"ג הגיע לשם לאסוף כסף, שאלו אותו: מי המנהיג החדש?

ביקש הרש"ג מהרב שלמה זלמן העכט שיתקשר לרבי וישאל אותו את השאלה.

הרבי ענה לו: תגיד לו שזו נשמה אחת בשני גופים.

על הרבי עצמו

'חשבונות' שכאלה

במשך כל השנים הייתי זוכה למענה הרבי על כל מכתביי. אך בזמן מסוים (שנת תשכ"ט) לא קיבלתי מענה.

עלתה בליבי מחשבה של שטות, שאולי אפסיק לכתוב, וכך נהגתי בפועל. עד אשר קיבלתי מכתב מהרבי ובו נאמר: 'מאשר הנני קבלת מכתבו, ולפלא שתיקתו מאז, ומצער – גם 'מנהל חשבון' על העדר המכתבים מכאן, ואני עמוס הטרדות והתלאות וכו' ...'

על הרבי עצמו

הליכה לאוהל / לציון
ההליכה ל'אוהל' – לנסוע לרבי יהודי אחד נכנס ל'יחידות' בחודש אדר תשכ"ז ושאל מדוע הרבי נוסע פעמים כה רבות ל'אוהל' (ציון חמיו, הרבי הריי"צ). תשובת הרבי הייתה:
בלי זאת – אי אפשר. אני מוכרח לקחת את החבילה בעצמי. הרי אתם בעצמכם אומרים שזקוקים לרבי, ולכן אני נוסע לרבי.

על הרבי עצמו

אורחים מסתוריים בחדר הרבי
במוצאי שבתות ראו ריבוי פעמים אצל הרבי הנהגה 'משונה', כאשר מפעם לפעם היה פותח וסוגר את דלת חדרו הקדוש מבלי שראו בעיני בשר מישהו נכנס או יוצא מהחדר. וידוע מה שסיפר הגה"ח ר' שלמה אהרן קזרנובסקי ע"ה שהרבנית ע"ה אמרה לו פעם: "שני זמנים לא ייתן הרבי, יהא מה שיהא – בערב שבת ובמוצאי שבת אחר הבדלה. אז הוא פשוט לא נמצא כאן, הוא אצל האבא!" וכן ידוע המקרה שכאשר נפטר המשפיע הגה"ח ר' ישראל דזייקובסאהן ע"ה, יצא הרבי במוצאי שבת מחדרו הק' ומינה כמה מחשובי החסידים ללכת לנחם את המשפחה והוסיף: "הוא היה כאן עכשיו".
מעשה הקשור בעניין זה אירע במוצאי שבת בראשית תש"ל לאחד מעסקני אנ"ש באה"ק שתכנן לנסוע בשליחות חשובה לעיר מסוימת באירופה וקיבל על כך את הסכמתו וברכתו של הרבי עוד מלפני החג, והנה במוצאי שבת בראשית, כמה שעות לאחר צאת השבת, הוציא הרבי להנ"ל פתק ורשם עליו "מהיר-דחוף" וכתב להנ"ל: "יבטל הנסיעה כיוון שאין דעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נוחה מכך"...

*

ללא נושא

א. מסתורין / עד ראייה
חגיגת הבר מצווה של הרבי נערכה ברוב פאר והדר. המוני מעריציו של אביו, הגאון המקובל רבי לוי יצחק, באו להשתתף בשמחת רבם ביום הכניסו את בנו בכורו למצוות. ה'נער' השמיע דרשה עמוקה וכן מאמר חסידות. גם אביו השמיע דברי תורה וחסידות ושמחת התורה והמצווה הייתה גדולה.

לפתע היו האורחים עדים למחזה מרגש, מיוחד במינו. מבלי שאיש מן הנוכחים יבין את תוכן הדברים, הבחינו כולם בדו שיח רב רגש המתנהל בין האב והבן. האב, בפנים רציניות, מבקש הבטחה מסוימת מבנו, כפי הנראה בקשר לעניינים שבעתיד הרחוק, והבן מצידו מבקש לשחררו מן הצורך להיענות לבקשה . . .

בחגיגה עצמה לא הגיעו לידי סיכום, אך במוצאי השבת שלאחר מכן ניגש הנער אל אביו והביע בפניו את הסכמתו. שמחתו של האב הייתה גדולה מאוד והוא יצא לריקוד ממושך עם הבן ועם באי הבית, ריקוד שנמשך עד לשעות המאוחרות של הלילה. תוכן הבקשה נשאר סוד כמוס.

(כפר חב"ד גיליון 767 עמוד 39)

כט. הוראות ביחידות

אחד התמימים נכנס אל הרבי ב'יחידות', ואלה היו ההוראות שקיבל:

(א) בשעת התפילה, יהיה הסידור פתוח לפניו, גם בשעה שהעיניים עצומות, כגון בשעת אמירת "שמע ישראל", כי זה מועיל להינצל ממחשבות זרות.

(ב) בתשובה לשאלתו: "מה צריך 'לקחת' מהתוועדות אצל הרבי?", אמר לו הרבי: "צריך 'לקחת' דבר אחד מתוך כל מה שנאמר במשך כל שעות ההתוועדות – דבר ששייך אליו".

(ג) יש ללמוד חסידות בכל יום לפני התפילה, ואפילו אם אין לו פנאי, ילמד לפחות חמש או עשר דקות.

(ד) ייתן בכל יום צדקה, ואין להקפיד לאיזו מטרת צדקה. אם אין במקום קופת צדקה, יניח [את המטבעות] בצד, עד שיגיע למקום שיש בו קופת צדקה.

ל. התעוררות רחמים תמיד

אחד התמימים נכנס פעם ל'יחידות', התאונן לפני הרבי באמרו שאין לו חיות, וביקש שהרבי יעורר עליו רחמים – שתהיה לו חיות בלימוד. ענה לו הרבי: על תלמידי תומכי תמימים מעוררים רחמים תמיד. מה שצריך הוא לא יותר מלעשות כלים כדי לקבל (את ההשפעה).

לו. כותרת

פעם שאלו את הרבי למה לקומוניסטים, שהם מצד הקליפה יש הצלחה ולנו, היהודים אין ואנחנו לא מצליחים לעצור אותם. הרבי ענה מכיוון שהם משקיעים את כל הכוחות ואנחנו לא.

לח. כותרת

מישהו נכנס לרבי ושאל: אם היה לרבי אפשרות לסגור את כל הבתי ספר הקונסרבטיבים בלי שיהיה בלגן מזה האם היה עושה זאת? הרבי ענה: אם הם ילכו לבתי ספר חרדים אז כן אך אם הם ילכו למקום גרוע מזה אך מה הרווח.

נה. כותרת

הרבי אמר לי ביחידות (כ"ה סיון תשכ"ז): לפני התפילה צריך להתבונן בעניין בחסידות שאתה לומד, משום שאז קל יותר להתבונן בזה מפני שידועים את העניין טוב יותר, והמוח מזדכך.

צריך ללכת לישון בשעה כזו שלמחרת יהיה כל היום כדבעי.

העצה נגד קרירות בהתקשרות ובתורה ומצוות בכלל: תשקיע עצמך בתורה, בכל מקום שליבך חפץ, ועל ידי זה תבטל ממילא הקרירות בתורה ומצוות, ותהיה מקושר.

תלמד קונטרס "ומעיין", תדע את העניינים המבוארים בו ותתבונן בזה, ועל ידי זה תראה רק את מעלת הזולת.

סא. היום אני מסתכל אחרת...

בקיץ תש"ט באו כמה מחשובי אנ"ש לרבי, שהיה אז חתנא דבי נשיאה, והתאוננו לפניו על המצב הכספי הקשה של המוסדות. הרבי משך בכתפיו כתמה, ואמר: "הרי יש רבי, אם כן, לכו ובקשו את ברכתו". מסיבות שונות, התעכב העניין ונדחה מפעם לפעם עד לי' שבט תש"י, שאז הסתלק הרבי הרי"צ, ובינתיים עלה הרבי על כס הנשיאות, כעבור זמן נכנסו לפניו שוב אותם חשובי אנ"ש ליחידות, והתאוננו על המצב הכספי הקשה, והזכירו, שהוא עצמו שלחם אל הרבי (נ"ע). הרבי הרהר רגע ואמר: היום אני כבר מסתכל על זה אחרת (סתם ולא פירש).

סג. התשובה בפרק מ"א

באחת השנים הראשונות לנשיאות של הרבי, זכיתי להיכנס ליחידות. באותה תקופה הציקה לי השאלה כיצד יהודי יכול וצריך להקדיש את כל חייו לקב"ה בלי להשאיר שום דבר לעצמו? וכשנכנסתי ליחידות שטחתי את שאלתי לפני הרבי. למען האמת, לאחר כל כך הרבה שנים, איני זוכר את תשובת הרבי, אך זכור לי שהרבי פתח ספר תניא בפרק מ"א והחל להקריא לי קטעים שונים מהפרק הזה, ואני זוכר שהשאלה תורצה לי. בסיום שאל הרבי אם הבנתי את התשובה ועניתי שכן, והרבי ביקש שאחזור עליה בפניו. מובן שחזרתי שוב על תשובת הרבי, ובמקומות שלא דייקתי כראוי, העמידני הרבי על טעויותיי.

סח. הרבי איתנו

פעם סיפר מישהו לרבי בשבחו של אחד מזקני החסידים, שכל פעם שמזכיר את כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע הוא פורץ בבכי. הגיב על כך הרבי: "הוא בוכה כי הרבי איננו, ואני בוכה כי הרבי נמצא".

סט. לסחוט מה שלא צריך ולדחוס מה שצריך

שמיני עצרת, בעת ההקפות (תשרי תשי"ד) רצה אחד לתת לכ"ק אדמו"ר מטפחת לנגב הזיעה, ולא רצה כ"ק אדמו"ר לקחת. אחר כך הסביר שרוצה שהזיעה תהיה אצלו ולא אצל אחר.

כשנכנס הנ"ל להתוועדות דחפו אותו מאוד, ואמר לו כ"ק אדמו"ר: "שיסחטו ממך את מה שאינו רצוי, ושידחסו' בך את מה שצריך..."

עא. "מדוע לא נטלת ידיים?!"

ראש השנה של שנת תשל"ד, שהייתה שנת הקהל, חל בימי חמישי ושישי. ביום ב' דר"ה, יום שישי אחה"צ לפני השקיעה, נטל הרבי את ידיו הק' לסעודת התוועדות של ר"ה, ואולם את ה"כוס של ברכה" מברכת המזון של התוועדות זו, חילק רק למחרת, לאחר ההתוועדות הרגילה של שבת תשובה, לפני תפילת המנחה.

בין אלו שעברו לקבל את ה"כוס של ברכה" היה אברך אחד מבני ברק שלא נמנה על החסידים וביקש מהרבי ברכה לישועה גדולה שהיה זקוק לה. הרבי הביט בו ואמר: "מדוע לא נטלת ידיים אתמול בהתוועדות? האם בגלל שלא היה לך נעים וחלק ליטול ידיים לסעודה בערב שבת לאחר הדלקת נרות? והאברך הנ"ל היה המום ונדהם מכך שהרבי הבחין בו בתוך כל קהל האלפים וידע שלא נטל ידיו לסעודת ההתוועדות. מרוב תדהמתו עמד בחיל ורעדה מול פני הקודש ולא יכול היה לפצות פיו. והרבי המשיך ואר לו: "האם אתה יכול לשער בכלל את העניין של לשבת בר"ה באותה סעודה יחד עם כ"ק מו"ח אדמו"ר?! הרי יכולת לקבל אז את כל העניינים ולחסוך מעצמך את כל העגמת נפש!"

האברך הנ"ל נבהל ובכה ואמר שמבקש סליחה ומתחנן שתהיה לו הישועה. ואמר לו הרבי שאין זה עניין לסליחה, ובכל אופן "אונס כמאן דעביד לא אמרינן", ואח"כ עשה הרבי תנועה בפניו הק' כאומר 'מילא, חבל' ואמר לו "נו, בכל אופן אמור לחיים מהכוס של ברכה מסעודה, כעת צריך להתחיל את כל הסדר מההתחלה שאתה מבקש ברכה וכ"ק מו"ח אדמו"ר נותן לך את הברכה וה' יעזור שהברכה תתקיים". ואמר הנ"ל "לחיים", והרבי ענה לו "לחיים ולברכה", וכשפנה כבר הלה והלך, עשה הרבי בידו כתנועת ביטול ואמר כמו לעצמו: הרי יכלו לחסוך את כל העניין!

עב. בשביל ישראל

אחד החסידים שאל פעם את הרבי ב"יחידות": מכיוון שהכול נברא בשביל ישראל – לשם מה נבראו 800 מיליון סינים? שתי תשובות השיב לו הרבי:

(א) כדי שתהיה בחירה חופשית.

(ב) הביט היכן ייצרו את מעילך!

כשיצא החסיד גילה להפתעתו שמעילו אכן יוצר בסין!